

MOLOTOV napoveduje SVETOVNO VOJNO

"Evropska imperijalistična vojna se bo tudi razširila na zapadno poloblo" ... pravi ruski komisar

Predsednik ljudskih komisarjev in vnanji komisar Vjačeslav M. Molotov je, govoreč pred najvišjim sovjetom, ki je zboroval v veliki dvorani sv. Andreja v Kremlju, rekel, da se bo "evropska imperijalistična vojna" v kratkem razširila tudi na zapadno poloblo, ker bodo Združene države pomagale Angliji v njeni vojni z Nemčijo in Italijo.

Molotov je rekel, da konca vojne ni mogoče videti in da boče Rusija ostati izven vojne. Molotov je bil v svojih besedah ravno tako oster proti Združenim državam, kot proti Angliji, popisoval pa je zelo prijateljske odnose z Nemčijo in Italijo.

Glede Nemčije je rekel, da je s svojo pogodbo z Rusijo varna pred vsakim napadom od vzhoda.

Imperijalistični tek narašča

"Imperijalistični tek narašča," je rekel Molotov, "ne samo na Japonskem, temveč tudi v Združenih državah, kjer nekateri ljudje želijo dobiti kolonialne posesti drugih držav na otokih v bližini ameriškega kontinenta."

"O Združenih državah ne

morem povedati nič dobrega. Tam je nekaj ljudi, ki niso zadovoljni z uspehi sovjetske vnanje politike v baltskih državah. Toda to nam nič mar, kajti izhajati moramo tudi brez teh nezažadovljnih gospodarskih."

Nato Molotov ostro napada Združene države, ker so naložile embargo na zlato, ki ga je Rusija kupila od Letške, Litvinske in Estonske.

Nadaljnje važne točke Molotovega govora so:

Rusija je trdna v svojem sklepu, da varuje mir, ne glede na to, na kateri del sveta se bo razširila vojna, toda njena oborožena sila bo na straži, da noben sovražnik ne zasači Rusije nepripravljene. Dobrih odnosov z Anglijo ni mogoče pričakovati, ker je izvedla že več sovražnih činov proti Sovjetski uniji.

Odnosaji z Romunsko bi se mogli izboljšati.

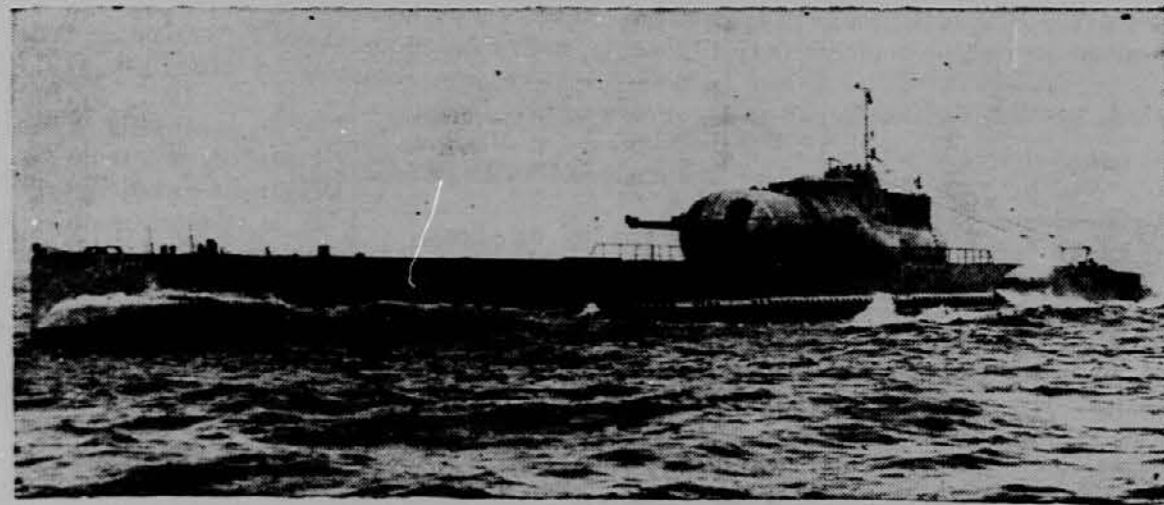
Japonska kaže, da želi izboljšati odnose z Rusijo.

Bodoči prijateljski odnosi s Finsko so odvisni od Finske.

Rusija in Švedska želita obnoviti normalne trgovske odnose.

Odnosaji z Italijo se vedno izboljšujejo.

FRANCOSKA PODMORNICA V ANGLEŠKI H ROKAH

Največja podmornica na svetu "Surcouf", ki so jo Angleži zaplenili med mnogimi drugimi francoskimi bojnimi ladjami.

Politična kampanja

AAA NE BO SLUŽILA POLITIKI

Poljedelskemu tajniku, ki so ga demokratje nominirali za podpredsedniškega kandidata, že nekateri očitajo, da se bo posluževal mogočne vladne agature v politične namene.

Poljedelski tajnik Wallace je bil imenovan na demokratski konvenciji v Chicagu za podpredsedniškega kandidata. Tako nato se je pojavilo vprašanje, če naj odstopi ali ne. Mnogo jih je bilo, ki so zahtevali, da mora odstopiti in da mu mora imenovati predsednik Roosevelt naslednika, češ, da ne more služiti dvema gospodarjema: svojim političnim stremljenjem in pa poljedelskemu departamentu.

Wallace se je nekaj časa izgovarjal, da ne bo delo v poljedelskem departamentu nič zaostalo, če se poda na partedensko agitacijsko potovanje po deželi, češ, da ima v departamentu izborne pomagale, ki bodo vršili delo v splošno zadovoljstvo.

Tudi njegovi tovariši so mu svetovali, naj ostane v uradu. Za primer so navajali Herberta Hooverja, ki ni takoj odstopil kot trgovski tajnik, ko je bil nominiran za predsedniškega kandidata.

Značilen primer je navedel tudi predsednik Roosevelt.

— Začasa Wilsonovc administracije, — je rekel časnikarjem, — sem bil mornariški podtajnik. Leta 1929 sem bil imenovan za podpredsedniškega kandidata na demokratskem tiketu. Wilsona sem vprašal, če naj takoj odstopim kot pomožni mornariški tajnik. Wilson je natančno proučil zgodovino ter na podlagi prejšnjih sličnih slučajev odločil, da je dovolj zgodaj, če odstopim šele ob začetku aktivne kampanje.

Neoziraje se na vse to, je pa Wallace vseeno sklenil resignirati. In ko je to sporočil javnosti, je tudi z vsjo odločnostjo zanikal zlobna matelevanja, da se namerava posluževati AAA (Agricultural Adjustment Administration) v svoje politične namene.

— AAA programe, — je rekel, — vodijo v okrajih farmerski odbori, katere izvolijo farmerji. Ti odborniki niso v službi zvezne vlade, ampak jih plačujejo farmerji. Tozadejna služba skoro nič ne donša, dočim je v zvezi z velikimi odgovornostmi. Nekateri teh odbornikov so demokratje, nekateri republikanci, drugi pripadajo spet drugim strankam, dosti jih je pa tudi, ki sploh niso člani nobene politične stranke. Kdor bi hotel te odbornike ali njihov program izrabljati v politične zadeve, bi presneto na slabo naletel.

— Odškodnine, plačila in nagrade, ki jih imajo dobiti farmerji za letošnji pridelek od AAA, so bile že pred meseci določene. Naj si poljedelski tajnik še tako prizadeva, ne more zdaj teh 4-ot niti znižati niti zvišati.

Wallace je nadalje povedal, da bo takoj ob pričetku volilne kampanje hodil odstopil ali se bo pa padal na neplačan dopust.

Na tajnika Wallace-a bo padla vsa teža demokratske volilne kampanje, kajti predsednik Roosevelt se kampanje ne bo mogel kaj prida udeleževati, ker ima v Washingtonu uradnega dela čez glavo.

FORD NI ZAVRNIL PONUDBE

Fordov zastopnik W. J. Cameron je rekel v San Francisco, da Ford Motor Company ni zavrnila ponudbe narodno-obrambne komisije glede izdelovanja letalskih motorjev. Zavrniti je ni mogla iz enostavnega razloga — ker ji ni bila nikdar stavljena. Pogajanja glede izdelovanja Rolls Royce motorjev so bila preključena še pred zaključkom.

— Zdi se, da administracija včasih sama ne ve, kaj hoče, — je dostavil Cameron, ki je dopel sem na svetovno razstavo.

Cameron je zatvil časnikiarjem, da je Fordova družba zmožna izdelati na dan tisoč letal za motorje. V to svrhu bi bilo seveda treba tovarne nekoliko preurediti.

Henry Ford je prekinil pogajanja, ko je zvedel, da namerava vlada nekaj motorjev, ki bi jih izdelale njegove tovarne poslati v Anglijo.

Ford si pač ne da od nikogar ničesar zapovedovati ter si pridružuje pravico odločati, za koga naj producira in za koga ne.

To Fordovo stališče je povzročilo v Ameriki in v Evropi vsakovrstne komentarje.

VROČINA V NEW YORKU

Včeraj je po 12 dnevih vročina precej ponehala, tako da je mogoč človek saj priti do sapa. Tudi za onesrečen vremenski urad napoveduje znosno temperaturo, ki ne bo znašala mnogo nad 80 stopinj.

Ozračje so ohladili vetrovi, ki so prišli iz Kanade in s Kanadčanom za to prijaznost hvaležni.

Do sedaj je vsled vročine, ali pa iz katerega drugega vzroka, kateremu je dala povod vročina, po Združenih državah umrlo 879 oseb; med temi jih je utonilo 412.

Pomanjkanje v Evropi

V vseh evropskih državah je splošno pomanjkanje, dočim nekateri sloji v Franciji že stradajo. "Kako naj orjemo s praznimi žledoci?"

Iz Švice poročajo o velikem pomanjkanju v tistem delu Francije, ki ga niso zasedli Nemci. Toda Francija ni edina, ki ji je začelo manjkati najnujnejših življenskih potrebščin. Prizadete so brez izjeme vse evropske države. Že zdaj je hudo, da huje skoro biti ne more, ljudje se pa s strahom vprašujejo, kaj bo šele pozimi in spomladi.

Podeželski okraji Francije so skoro bolj prizadeti kot pa mesta.

V Alzaciji preskrbuje nemška armada tiste farmerje, ki so jih Nemci poslali nazaj domov.

V velikem osrednjem severovzhodnem delu kjer je vsepolno beguncev in demobiliziranih vojakov, postajajo živila že redek pojav.

Na kmetije poslani kmetje so se vrnili po par dneh v mesta. Na švicarsko mejo hodijo prosit živeža in tarnajo: — Delati ne moremo. Kako naj bi orali in vršili druga poljska dela s praznim žledocem?

Švicarski gospodarski izvedenci so mnenja, da bo morala Nemčija kmalu seči po svojih zalozah živil, če bo hotela masiti stradajočo francosko prebivalstvo. Če bo angleška blokada trajala še do zime, bodo milijoni Francozov glede prehrane odvisni od Nemčije in Italije ter od vnanjih pomožnih agencij, kot je naprimer ameriški Rdeči križ.

Švicarske pomožne organizacije pošiljajo na meje cele truke živeža. Neka francoska

tovarna čokolade je morala prenehati obratovati, ker ji je vlada zaplenila vse zaloge sladkorja za civilno prebivalstvo. Za vsakega civilnega prebivalca je določenega na mesec samo en funt sladkorja, pa ga za mesec julij še niso dobili.

Tudi v Italiji ni dosti boljše. Sam italijanski poljedelski minister je moral priznati, da ni popolnoma uspela Mussolinijeva "žitna borba". Čije namen je bil producirati v Italiji toliko žita, da bi ga ne bilo treba uvažati. Letošnji pridelek pšenice bo za 28 milijonov bušljev manjši. Minister se izgovarja na neugodno vreme.

Po italijanskih restavrantih je kruh že zdavnaj račiniran. Uveden je bil nadaljni brezmesni dan, tako da sedaj v Italiji štiri dni na teden ni dovoljeno uživanje mesa.

Tudi z Balkana, ki je veljal v normalnih letih za "žitnico Evrope" prihajajo o letini neugodna poročila.

Angleži skrbje, da ne dobi Španija iz inozemstva nobenega žita, ker bi ga, če bi ga imela količaj odveč, nedvomno poslala Nemčiji.

Zaradi nemške blokade tudi Anglija ne dobi iz inozemstva takih množin potrebščin kot bi jih rada dobila.

V angleških municijskih tovarnah bo najbrž obravljen sedemdnevni delovni teden, ker je na nekaterih delaveh že opaziti znamenja popolnega izčrpanja.

SEN. NORRIS PRIPOROČA ODGOĐENJE KONGRESA

Neodvisni senator iz Nebraske pravi, da v tej vročini ni nikomur mogoče pametno misliti. Toplomer kaže že ves teden nad devetdeset stopinj.

Neodvisni senator Norris iz Nebraske trdi, da ne manjka prav dosti, ko se bo kongres izprijemil v "centralo hysterije". Vsled tega priporoča, da naj se odgodi, predno postane njegove seje "nevarne".

Dvomljivo je, da bodo kongresniki ta njegov predlog vpoštevali, kajti rešiti imajo še dosti važnih nalog, med katerimi je najbolj važna predloga glede obvezne vojaške službe.

— V kongresu ni niti enega člana, — je rekel Norris, — ki bi bil zmožen pravilno razsojati o zakonodaji. Toplomer v zveznem glavnem mestu kaže že več kot teden dni nad devetdeset stopinj.

— Do republikanske konvencije je kongres že nekaj

koristnega napravil, izza onega časa pa kongresniki samo govore in govore in se prepirajo. Taki prepiri povzročajo hysterijo.

Norris predlaga, naj bi ob zbornici priredili poskušno glasovanje glede odgoditve.

Senator Barkley iz Kentucke, voditelj demokratov v senatu, je bil za odgodenje še predno sta se začeli politični konvenciji. Zdaj pravi, da ničče ne ve, kdaj bo začeto delo zaključeno. Po mnenju senatorja Harrisona, demokrata iz Mississipi, bi ne bilo prav nič škodnega, če bi kongresniki meseca septembra še vedno zborovali.

Republikanski senator McNary iz Oregona, ki je bil na republikanski narodni konvenciji imenovan za podpredsedniškega kandidata, je mnenja, da se kongres pod nobenim pogojem ne sme odgoditi. Če ne bo drugače, bo moral zborovati tudi tekom vse predsedniške kampanje.

NEMŠKE ARMADE SE PREMIKAJO PROTI MORJU

Nemške armade v Franciji so se sinoči pričele pomikati proti Rokavskemu prelazu na celj črti od Belgije do Španске na jugu. Zadnjih 48 ur so bile vse nemške divizije v južni Franciji poslane proti severu in morju, med njimi tudi dve oklopni diviziji, ki štejeta 23,000 mož.

Le majhni oddelki so ostali v Bayone, Saint Jean de Luz, Bordeaux, La Rochelle in drugih važnih francoskih pristaniših ob južnem Atlantiku.

Francoskim vojnim beguncem je prepovedano vrniti se v velika severna pristanišča, kot so Dunkerque, Calais in Boulogne-sur-Mer.

JAPONSKA TOTALITARNA DRŽAVA

Novi ministri predsednik priine Fumimaro Konoye je sinoči objavil podroben načrt za novo japonsko totalitarno državo, ki bo slonel na totalitarizmu doma in bo posvečen neodvisni vnanji politiki, ki bo raztegnila nadoblast Japonske nad francosko Indo-Kino in nad holandsko Vzhodno Indijo.

Priine Konoye je razvil politiko, ki vstvarja močno centralizirano in združeno državo, ki ima za cilj nov red za Veliko Vzhodno Azijo.

Konoyeva izjava novo Japonsko nič bolj ne približuje državam v očišču, dasi je njen ustroj sličn nacijskemu in fašističnemu ustroju. Oddaljila pa je Japonsko od zapadnih držav in se hoče še mnogo bolj oborožiti.

Posebno odločen je novi vnanji minister Jsuke Macuoka, ki je rekel, da se Japonska ne bo potegovala za prijateljstvo držav, ki Japonski niso prijateljsko naklonjene.

"Skušali bomo dobiti kar največ prijateljev," je rekel Macuoka, "toda od sedaj naprej se ne bomo več zastonj trudili, da bi prijemali roke onih držav, ki ne morejo postati naše prijateljice."

Izjava omenja "Veliko Vzhodno Azijo", medtem ko je doslej Japonska omenjala samo "Vzhodno Azijo", kar je pomenilo Japonsko, Mančukuo in zasedeni del Kitajske.

Glede tega je rekel Macuoka:

"Ni treba še posebej poudariti, da pojem "Velika Vzhodna Azija" vključuje Južna morja. Konečni cilj je stanovitna sila, ki bo obsegala Japonsko, Mančukuo in Kitajsko ter tudi Indo-Kino in Vzhodno Indijo."

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
 Frank Sakser, President; J. Lupeha, Sec. - Place of business of the
 corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET,
 NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. -
 Subscription Yearly \$6. - Advertisement on Agreement.

Na celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6. -; za pol leta \$3. -;
 za štiri leta \$15. - - Za New York za celo leto \$7. -; za pol leta \$3.50.
 Za inozemstvo za celo leto \$7. -; za pol leta \$3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJI
 IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
 Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI

LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

PO KONFERENCI

Na pobudo predsednika Roosevelta se je vršila te dni na Kubi konferenca zastopnikov enaindvajsetih ameriških republik. Z ozirom na mednarodni položaj je bilo treba ukretni marsikaj za zaščito držav na ameriškem kontinentu ter skleniti tesnejše zvezo med temi državami.

Vodilno besedo na konferenci je imel ameriški državni tajnik Hull. Njegova volja je obveljala, in cilj je bil dosežen. Monroe doktrina je vnovič potrjena, in s tem je rečeno, da se bodo države na ameriškem kontinentu v najskrajnejšem slučaju tudi z orožjem uprle vsakemu poskusu sovražnega vnašanja vmešavanja.

Z ozirom nato bi ne bilo napačno nekoliko premotriti, kako so ameriške države pripravljene v vojaškem in gospodarskem pogledu na tak napad.

Ze koj v uvodu moramo reči, da bi v takem slučaju padlo najtežje breme na Združene države. Južno- in centralno-ameriške republike niso namreč za skupno obrambo kaj prida pripravljene v vojaškem, mornariškem, industrijalnem in finančnem pogledu.

Ne oziroma se na to, jih je pa treba vpoštovati in visoko ceniti kot družabnice Združenih držav, kajti če bi nam bile nekatere med njimi sovražne, bi se jih morebitni evropski ali azijski napadelec s pridom poslužil proti nam.

Ako pride torej do napada na zapadno poloblo, bi morali prvi udarce prestreči ameriška mornarica in ameriška zračna sila.

Nobena druga ameriška mornarica nima namreč mornarice, ki bi zaslužila to ime, in nobena nima možnosti, da bi jo v doglednem času zgradila.

Izvemši Združene države in Kanado nima nobena država na zapadni polobli izdatne zračne sile. Nobena druga ameriška republika ne more v kakšnem večjem številu konstruirati letal. Kar imajo zrakovolov, vojaških ali trgovskih, so jih dobile iz Združenih držav ali iz Evrope.

Vsaka republika ima seveda svojo armado, toda najboljša med njimi je štivileno majhna in slabo opremljena.

Naloga teh armad je bila, krotiti domače prebivalstvo ali pa udariti na sibekejšega soseda. V moderni vojni s profesionalnim nasprotnikom bi bile te armade brez moči.

Dioznost izdelovanja orožja je v obrambnem pogledu istotako velike važnosti kakor močna armada, mornarica ali zračna sila.

Nekaj tozadevne industrijalne zmognosti je v Argentini in Braziliji, v splošnem pa ni izven Združenih držav in Kanade na ameriškem kontinentu nobene vpoštovanja vredne vojne industrije.

Nadalje je treba vpoštovati pomanjkanje demokracije v mnogih ameriških republikah. Nekaterim med njimi načeljujejo diktatorji, čijih nazori se bolj približujejo evropskim totalitarnim principom kot pa ameriškemu načinu življenja.

Liberalno misleči delegati v Havani se pritožujejo, ker ni ameriški zastopnik Hull niti enkrat omenil demokratičnih načel ter ni niti z eno besedo skušal pridobiti sosedov za demokracijo.

Nadalje je treba pomisliti, da je v Južni Ameriki, posebno pa v Argentini in Braziliji močan nemški in italijanski element.

V Južni Ameriki je približno pet milijonov Nemcev, ki so obdržali nemško državljanstvo ter predstavljajo v nekaterih okrajih važno politično moč. Skoro tretjina argentinskega prebivalstva ima v sebi italijansko kri, dočim je država Sao Paolo v Braziliji povsem italijanska. To prebivalstvo predstavlja fizično in moralno nevarnost za obrambo ameriškega kontinenta.

Mnoge ameriške republike so precej zadolžene pri Združenih državah ali pri Angliji. Nemčiji, Italiji in Japonski dolgujejo le malo ali nič, vsled česar so dovzetne za propagando, da jim bo dolg poplačan, če prekinejo svoje dosedanje gospodarske vezi in sklence nove.

Namen Amerike je tem republikam pomagati, kolikor je pač v njeni moči in kolikor so dovzetne za pomoč. Nekaterim je že pomagala v vojaškem, mornariškem in zrakoplovnem pogledu, drugim pa v zadevah zdravstva, vzgoje in tehnike. Močan tovariš je namreč v tem času velikega pomena.

Po koncu konferenca v Havani je rekel Hull: - Program za skupno akcijo je dovolj gibek, da se ga je mogoče poslužiti v kakoršnikoli potrebi, in dovolj uspešen, da omogoči ameriškim republikam premagati trgovske ovire, ki so posledica vojne. Z njim se zamorejo zaščiti pred gospodarsko podrejenostjo, ki jim preti iz inozemstva.

Iz Jugoslavije

Eleganten pustolovec,

ki se je predstavil kot Viktor Nečiporenko, ruski emigrant in pravni zastopnik finančne stroke, se je nedavno nastanil pri premožni gospe Idi Schpartz-Rogarjevi v Boškovičevi ulici v Zagrebu. Obnaša se je dostojanstveno. Po nekaj dneh je naprosil gospodinjjo, naj mu nujno pomaga iz zadrege s posojilom treh tisočakov. Gospodinja, ki je premožna, mu je ustregla. Kmalu nato je Nečiporenko izginil. Gospodinja je menila, da je samo službeno kam odpotoval. Ko pa je natančneje pregledala njegovo sobo, je ugotovila, da je odnesel s seboj vsa svoja garderoba. Bržčas jo je odnašal v obrokih.

Najhuše pa je, da je gospodinja ukradel tudi vse njene dragocenosti, prstane, zlate verižice, uhane in veliko zlato uro. Gospodinja je oškodovana za 140.000 din. Elegantni pustolovec je pač izkoristil lahkovernost premožna Zagrebčanka in je oplenitev izvršil po načrtu.

Na sledu pravim zločincem.

Pred nekaj dnevi je bilo poročano o obupanem zločincem v vasi Vrbovcu pri Slavovskem Brodu, kjer je bil ustreljen mladi trgovec Stjepan Cvitković, medtem ko je bila nevarno ranjena njegova mati Ivka. Na sumu roparskega umora sta bila kmalu nato prijeta mlada potepuha Stjepan Zelič in Marijan Pavlovič. Pri prvem zaslišanju sta orožnikom priznala zločin. Ko pa sta bila izročena preiskovalnemu sodišču v Slavovskem Brodu sta oporekla prve izpovedbe in trdila, da sta bila v času zločina nekje drugod. Da utegne to biti točno, dokazuje dejstvo, da so kmetje v Sredanjih javili orož-

Strašna posledica alkohola.

Krozno družinsko tragedijo je spet povzročil nesrečni alkohol v Tompoljevcih pri Vinkovcih; kjer je oče ubil lastnega sina. Ko je 16-letni Peter Ivič prišel v vaško gostilno in poskušal nagovoriti svojega očeta Adama, naj neha piti in gre domov počivati, se je od alkohola omamljeni oče tako razjezil, da je pograbil dož nož in zasađil ga svojememu sinu v prsa. Petra so takoj odpeljali v bolnišnico v Vinkovcih, kjer je kmalu izdihnil.

Oče streljal na sina.

Nedavno se je v Rakovem potoku na Hrvaškem odigral žalosten dogodek. 65-letni posestnik Vinko Bregan in njegov 40-letni sin Pavle, sta se že delj časa prepirala zaradi kosa zemlje. Te dni se je zaradi tega spet vnel prepir, ki se je razvil v pretep. Stari Bregan je stekel v hišo in se vrnil s puško, s katero je takoj streljal na sina. Pavle je bil zadet v desno ramo in hudo poškodovan. Prepeljali so ga v zagrebško bolnišnico. Starega Bregana so zaprli orožniki.

Grozna posledica nesoglasja v zakonu.

Ljubica Letič iz Lipa pri Požeji se je slabo razumela s svojim možem Marinom in je večkrat pobegnila od njega. Tako je tudi te dni odšla v svoj rojstni kraj Donje Elmovce. Mož, ves razsrjen na pobeglo ženo, je zgrabil puško in jo šel iskat, da bi jo spet pripeljal domov.

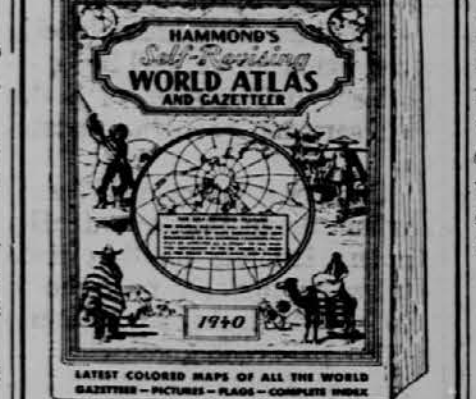
Ko je prišel do hiše, kjer je bila žena, je dvignil puško in pomiril na ženo, pa ga je o pravem času obvladal njegov svak. Žena pa se ni prestrašila marveč je vzela motiko in moča trikrat udarila po glavi s tako silo, da je obležal mrtev.

Ženo je prodat, da je lahko praznoval Jurjevo.

Nikjer tako slovesno ne praznujejo sv. Jurija, kakor v ciganski četrti v Kosovski Mitrovici. Po stari navadi zakolje ta dan vsak gospodar jagnje, ki ga spečejo na drogu. Najrevnejši cigan mora na ta dan jesti jagnjetovo pečenko. Prodajo in zastavijo vse, kar imajo, da si lahko kupijo jagnje. Letos je bil cigan Asan Asamović pred praznikom sv. Jurija v velikih skrbih. Ni imel niti pare, da bi lahko praznoval

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vestí potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po najnižji ceni. - Naročite ga še danes!

Velikost 9½ x 14½ inčev
 48 velikih strani;
 32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;
 45 svetovnih slik popolnoma označenih;
 Zanimivi svetovni dogodki.
 Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MEJE NEMČIJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIJE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVARSKE K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov
 Pošljite svoto v znakmah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVJA
 KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide z novimi mejami vojskujočih se držav, kakor bodo premenjene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
 216 WEST 18th STREET
 NEW YORK, N. Y.

STRAHOTE VOJNE

ČASU PRIMERNA KNJIGA

Spisala Berta pl. Suttner
 228 strani

Cena 50 centov

Dobite jo pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
 216 W. 18 St., New York

PESMARICA "Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin
 Stane samo \$2. -

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. - **Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.**

Jurjevo. Da bi kljub temu ne ostal brez jagnjetine, se je odločil, da bo prodat svojo ženo. Našel je kupača, ki mu je dal za še precej krepko in čedno ženo zadovoljno kupnino. Za izkupiček si je Asan takoj kupil jagnje in nekaj litrov vina in žganja ter je tako slovesno praznoval Jurjevo ob dobri jagnjetini, katero je pošteno zalil z žganjem.

Streljal v lonec - zadel je pa dečka.

19-letni brivski pomočnik v Varaždinu Stanko Rakša je streljal s flobertovko v lonec, ki ga je postavil namesto tarče. Pri tem pa je zadel v trebuh 14-letnega dijaka, ki so ga takoj odpeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima na štiri mestih prestreljena čreva. Dijaka so takoj operirali vendar je njegovo stanje smrtno nevarno. Neprevidezna Rakša so aretirali in izročili sodišču.

Na smrt obsojeni morilec svoje žene.

Pred okrožnim sodiščem v Derventi je bila razpravljena proti Ivanu Anušiču, ki je v Glogovcu pri Derventi na zverinski način umoril svojo ženo. Sodišče je Anušiča obsodilo na smrt.

Zverinski sin.

V Rašanju pri Križevecih je kmetica Mara Lasič imela v svoji hiši pravi pekler. Trpela in molčala je, da ne bi vas zvedela, kako postopa z njo njen sin edinec. Vaščani so vedeli, da sin Franjo veliko pije in malo dela ter da s svojo materjo ne postopa najlepše. Če je pa kdo izmed vaščanov kaj rekel proti sinu, ga je mati vedno branila. Mera pa je postala polna in mati ni mogla več prenašati tako hudega življenja. Te dni je prišel njen sin pijan domov. Napadel je svojo mater, jo privezal na stol, razgalil gornji del života in tolkel ubogo mater po golih prsih s čevlji. Tolkel je tako dolgo, da je mati izgubila zavest. Ko je pozneje spet prišla k sebi, se je znašla na tleh vsa krvava. Po vsem životu jo je beletelo in sklenila je, da bo sina naznani- la sodišču. Šla je na sodišče

DARILNE POŠILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	---	\$ 2.30
200 DIN.	---	\$ 4.40
300 DIN.	---	\$ 6.50
400 DIN.	---	\$ 8.50
500 DIN.	---	\$ 10.25
1000 DIN.	---	\$ 20. -
2000 DIN.	---	\$ 39. -

V DINARJIH

100 LIR.	---	\$ 5.90
200 LIR.	---	\$ 11.50
300 LIR.	---	\$ 17. -
500 LIR.	---	\$ 28. -
1000 LIR.	---	\$ 55. -

V LIRA H

Ker zaradi položaja v Evropi parniki nereditno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati **\$1. -**

Vsled razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
 :: : POTNIŠKI ODDELEK : ::
 216 West 18th Street, New York

Peter Zgaga

NEKAJ KRATKIH IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA

S l u č a j

Poznam dvaindvajsetletnega fanta, izučenega mašinstava, ki je bil precej časa brez stalnega dela in zaslužka. Lani se je vozil z motornim kolesom, padel in se hudo poškodoval na levi nogi. Tri mesece je bil v bolnišnici, in ko so ga odpustili, še ni bil povsem ozdravljen. Rana še ni zaceljena in noga mu je v členu hudo nakažena, kar ga pa ne ovira in se mu pri hoji ne pozna. Še vedno mora vsak teden dvakrat k zdravniku.

Nedavno mi je pravil, da je dobil delo pri veliki kompaniji in da dobro zasluži.

— Vse upanje sem bil že izgubil, — je rekel, — kajti doslej me je zvrzel še vsak kompanijski zdravnik. Ko sem šel vprašat za moje zadnje delo, sem se medpotoma že kesal, češ, škoda poči in vozine, saj je itak vse zaman. V pisarni predložim spričevala, odgovorim na kakšnih petdeset vprašanj, nakar me pošljejo v sosednjo sobo k zdravniku. Najmanj petnajst nas je bilo. Zdravnik je vsakemu točno preiskal oči, ušesa, grlo in pljuča s fluoroskopom. Nato je vsakemu posebej velel, naj se sleče in je stikal po telesu še za drugimi hibami. Skesal sem se že bil, trdno prepričan, da bo ta moja pot brezuspešna. Ko pride do mene ter mi preišče gornji del telesa, zazvoni telefon. Nekaj dobrega je možnost.

In tam je povedala, kako nečloveško postopa z njo sin Franjo. Povedala je take stvari, da jih ni mogoče zapisati. Sodišek je dal takoj zapreti zverinskega sina.

BELGIJI GROZI LAKOTA.

V Belgiji je zavladalo, kakor poroča "Exchange Telegraph" silno pomanjkanje živil. V nekaterih predelih je stiska že tako velika, da se bojijo lakote.

Mnogo živine je bilo ubite v bojih, umogo je bilo tudi uničeno zaradi posledic borb. Nesteto skladišč, ki so bila polna živil, je bilo zažganih in uničenih, poleg tega se ne sme pozabiti, da je morala Belgija nekaj časa prehranjevati zavezniško vojsko skoro dveh milijonov mož.

Sam ne vem, v kateri bolni glavni se je porodila moda nekakšnih cekelj - Amerikanci jim pravijo "wedges", ki imajo peto in podplat kar s cela. Hoja v njih je vse prej kot prožna, toda moda jih dolgoča, in modi se je treba pokoriti. Ženske so uverjene, da je to, kar imajo dandanes na sebi, najlepše in da bi jih nobena druga noša ne mogla napraviti bolj mikavnih.

Pred leti, ko je bila moda drugačna, toda istotako nesmiselna, sem nekaterim svetoval, da bi se dale fotografirati ter naj bi spravile sliko za leto ali dve. Ne vem, če me je katera ubogala, toda če me je, naj danes pogleda tisto fotografijo. Stramu bo zardela in ne bo mogla pojmiti, kako se je vendar kdaj mogla tako "neumno oblačiti".

Fotografija današnje noše - posebno klobukov - bi pa morala po nekaj letih napraviti na vsako porazen vtis.

Vse to pa ni ženskam čisto nič mar. Poraja se namreč že druga moda, ki bo temeljito izpodrinila sedanjo in bo najbrž še nekoliko bolj trapasta od sedanje.

Ena sama moda v zadnjih desetih letih je bila zares lepa: Ko so ženske nosile gosto nabrana krila, tesno oprjemalejšče se modrice in kratke čipkaste rokavice. Slična je bila nekoliko naši narodni noši.

Toda ženski svet jo je kmalu opustil, kot opuša vse, kar je zares lepega in mikavnega.

Kratka Dnevna Zgodba

Lev v kletki za ptice

Moskovski šaljivi tednik Krokodil... Brzovlak iz Tiflisa za v Moskvo se je pripeljal na postajo Baku.

stopil je v prtljažni vagon in se je nekaj časa na štiri oči pomenoval z levom, na kar se je lev mirno vrnil v kletko.

gonom. Zaman so se trudili, da bi z laskavimi besedami, z grožnjami, s prošnjami, s krepkimi psovskami in s plahimi iskrenimi besedami ganili zahrbtno renčevega leva.

Zanimivosti iz topništva

Kako se razpoči topovski izstrelki na zemlji ali v zraku? Artileristi in fiziki so poskusili rešiti to na videz nevažno vprašanje in raziskave so imele presenetljiv uspeh.

državljanjski vojni. Takrat so gradili neverjetno debele oklepe, debele celo do 103 cm, dokler ni nastopil l. 1895 Krupp s svojim niklovim jeklom, ki je oklepu za dolgo časa dal premoč nad izstrelkom, ne da bi ga bilo treba izdeževati v takšnih debelinah.

Zakaj je oklopna plošča trda? Ker je iz jekla? Zakaj pa je jeklo trdo? Zato, ker se pri izdelavi jekla preostali ogljik v njem kristalizira v mikroskopsko drobne diamante.

Topove iz jekla, ki so spodrtnili dotedanje topove iz bronu, je začel izdelovati Krupp leta 1847. To podjetje je l. 1873 na dunajski svetovni razstavi nastopilo tudi s topom kalibra 30.5 cm, torej davno pred svetovno vojno, ki je topove takšnega kalibra napravila slavne.

Ob času Napoleona I. oklopnih plošč niso poznali. Te so se pojavile šele tedaj, ko so leta 1822 izumili granato. Oklepi vojnih ladij so se izkazali potem v krinski in v ameriški

"AQUILINJO" GRADIJO.

Že pred nekaj tedni so pričeli z delom tako imenovane "Aquilinije," nove delavske vasi, ki bo stala poleg znane velike rafinerije "Aquila" v Žavljah. V njej, kakor smo že pisali, bodo stanovali le delavci in nameščenci omenjenega podjetja.

NA OBISKI NA RAZSTAVI.

Na Svetovno razstavo so prišli in se oglasile v našem uradništvu Mrs. Čuk in Mrs. Turšič iz Park Hill, Pa., ter Mrs. Plankar, iz Detroit Mich.

Raznoterosti

SREDNJEVEŠKI PRAZNIK V MODERNI ITALIJI.

Vsako leto se v Gubbio pri Perugiji med 'praznikom sveč' obnavlja razkošje in mistika srednjega veka. Ta praznik izvira iz leta 1326, ko so mestnemu zaščitniku privič podarili dvojno svečo.

Sveče pa so postajale potem vsako leto večje. Postale so pravi stolpi, na katere so cehi slikali svoje patrone. Še danes imajo trije cehi takšne sveče in mosiki sveč na praznični dan imajo na sebi pestre, srednjeveške noše.

Dne 15. maja gredo ti nosilci sveč ob zvonitvi zvonov in stare pesni pojejo skozi mesto. Po kosilu se prav za prav razvije prava slavnost. Takrat pripravijo namreč tekmo s svečniki in svečami na ramah. Šaržno znamenje za to tekmo dajejo s tem, da razbijejo star vrč. Po tekmi gre slavnostni sprevod trikrat po mestu, zvečer pa spravijo sveče v baziliko, nakar se slavnostni sprevod spremeni v pobožno in tiho procesijo.

OBSOJENA STARŠA, KER STA ZAPUSTILA OTROKA.

43-letni Blaž in 31-letna Marija Rajh, sta uboga najemnika v Žitečki vasi pri Ivankoveh. Imata dvoje otrok. 7-letno Terezijo in 4-letno Kristino. V letošnji hudi zimi je Rajhovim zmanjkalo hrane. Mož in žena sta se odločila, da gresta k sorodnikom prosit živeča ter sta se 28. januarja odpravila od doma. Svoja otroka sta pustila doma ter sta ju zaklenila v hišo. Ko je drugača jutra šel mimo Rajhove hiše sosed Ivan Orsinek, je zaslišal iz hiše pretresljiv jok. Vdril je v hišo in našel tam oba otroka vsa otrpla od mraza ter napol mrtva od gladi. Rajh in žena sta se potem šele čez dva dni vrnila domov. Za otroke so medtem skrbeli sosede, ker bi bila drugače gotovo umrli. Rajh in njegova žena sta se zaradi tega sedaj zagovarjala pred sodiščem. Blaž Rajh je bil obsojen na dva meseca zapora, njegova žena pa na en mesec, pogojno na eno leto ječe.

STRATEGIČEN POMEN SREDOZEMSKEGA MORJA.

(Sredozemsko morje je s strateškega vidika prav za prav podolgovat prekop, ki meri od Gibraltarja do Port Saida v dolžini 3200 km. V tem prekopu lahko operirajo podmornice ki imajo v njem svoja oporišča. Italija razpotaša z dovolj takimi oporišči.

V sedanjem vojnem stanju med Italijo in zavezniki so najbolj ogrožene zveze Francije z njenimi kolonijami. Italijani so v posesti dobrih postojank na Egejskih otokih, Siciliji, Pantelori in v Libiji, s katerih lahko operirajo tudi z letali. Po zasedbi Abesinije s strani Italije sta tudi Anglija in Francija skušali urediti svoj obrambni sistem v tem prostoru. V prvi vrsti so Angleži poskrbeli, da je bil Gibraltar močno utrjen, zlasti proti napadom iz zraka. Na podoban način so se Angleži ojačili na Malti in Cipru. Francija je poskrbela, da je utrdila svoji pristanišči Oran in Alžir ki sta postali operacijski bazi za podmornice. Iz vsega tega bi torej sklepali, da sta oba tabora v Sredozemskem morju precej močna. Kateri izmed obeh bo imel več sreče, bodo pokazali dogodki.

POZDRAV MRS. PLAN-KARJEVI.

Po 17-letni odsotnosti je Mrs. Plankarjeva zopet prišla iz Detroit, Mich., in smo jo imeli čast pozdraviti v naši hiši. Žal mi je, da nismo imeli priložnosti pozdraviti tudi njenega moža Mr. Louisa Plankarja, zastopnika "Glasa Naroda" v Detroit, Mich.

Mrs. Plankar, ki je že toliko časa ni bilo več v New Yorku, se je zelo čudila veliki izpremenbi mesta. Obiskala je Svetovno razstavo, Radio City in več drugih zanimivosti v mestu ter smo prepričani, da ji bo ostalo še dolgo let v spominu, kar je videla.

V imenu Vaših prijateljev Mr. Plankar. Vam sporočam da nam je vsem žal, da niste zaradi okoliščin mogli priti v New York ter samo gojimo željo, da se vam bo v bodoče nudila priložnost, kar žele vsi Vaši tukajšnji prijatelji.

Družina Joseph Ivanšek, Brooklyn, N.Y.

ČE ŠE NE VEŠ, ZDAJ IZVEŠ:

da je rumunska vlada svetovala svojim ladjam, naj ne vstopajo v Sredozemsko morje. Rumunski petrolej se bo odslej prevažal v Italijo po Donavi in po železnici.

da je osebje francoskega poslatništva v Rimu odpotovalo s posebnim vlakom, dočim so dobili Angleži na razpolago ladjo "Conte Rosso". Z Angleži je zapustil Rim tudi poljski poslanik, ki je do zadnjih dni izvrševal svojo funkcijo pri Vatikanu;

da bo ostal denar, ki so ga bili nabrali Norvežani za pomoč Finski, na Norveškem, ki je v sedanjem položaju sama potrebna denarne podpore; da ima otok Ciper, ki se nahaja že 60 let v angleški oblasti 400,000 prebivalcev

da se je grofica Edda Ciano, Mussolinijeva hči, prijavila za strežnico Rdečega križa na bojišču;

FARMA NA PRODAJ

49 akrov farma, nova hiša, hlev in druge pritikline, vse v dobrem stanju. 30 akrov čiste zemlje, drugo lep gozd za sekati. Zravem tlakovane ceste. Proda se zaradi starosti, in po nizki ceni — \$1600. Kateriga bi veselilo si ogledati, ali kaj več izvedeti, naj se obrne: ANTON VOLK, R. 1, REEDSVILLE, Preston Co., W. VA. (3x).

Veliki Atlas sveta

Vojujoči se narodi v Evropi vsvarjajo zgodovino. Svetovnih vesti pa ne morete razumno zasledovati brez velikega in zanesljivega zemljevida, kot je naprimer Hammond's New Era Atlas of the World. "Res," boste rekli, "toda po končani vojni zemljevidi, ki so sedaj izdani, ne bodo več dobri." Toda vse drugo je res, kot ta trditev, ako vpoštevamo ta atlas. In tukaj pride poglavitna stvar. Z atlasom boste prejeli izkaznico, s katero boste proti plačilu 25 centov dobili dodatne zemljevide, ki kažejo premenjene meje vseh držav, ki bodo prizadete vsled mirovne pogodbe, in jih boste prejeli te-

kom 60 dni po zaključku vojne in ko bodo podpisane mirovne pogodbe. (Listek, ki je treba izpolniti in poslati naravnost na zalagatelja, je v vsakem atlasu.) Ti dodatni zemljevidi vam bodo do zadnje natančnosti izpolnili vaš svetovni zemljevid, ki bo natančno kazal Evropo pred vojno in po vojni v celi knjigi. Ta atlas velja samo \$2.75 za Združene države in \$3.— za Kanado. Ta veliki atlas dobite pri KNJIGARNI "GLASA NARODA", 216 West 18th St., New York. Z vsakim naročilom priloži knjigarna brezplačno 5 slovenskih knjig, ki jih izberite iz seznama na zadnji strani lista.

OTON PROSI ZA PLEMITASE

Urad mehiškega predsednika Cardenas je naznanil, da se je nadvojvoda Oton iz Zdr. držav obrnil nanj s prošnjo, da bi Mehika dovolila devetim avstrijskim plemenitašem zavetje pred naciji.

Med temi plemenitaši, ki žive v onem delu Francije, ki ga Nemci niso zasedli, je tudi baron Walter von Schuschnigg, brat bivšega avstrijskega kanclerja Kurta Schuschnigga.

NAVIDEZ DOBRO, V RESNICI SLABO.

Zastopniki AFL in CIO mornariških delavcev so pred senatnim odborom za trgovske zadeve nasprotovali nedavno uveljavljeni kompenzacijski postavi, ki ščitijo v službi poškodovane mornariške delavce.

Zastopniki so izjavili, da je postava navidez dobra, v bistvu je pa delavcem škodljiva. Poškodovani delavci se bo moral zadovoljiti s postavo določeno odškodnino in ne bo imel pravice tožiti delodajalca.

NOTE ZA KLAVIR ALI HARMONIKO

MONIKO

- 1. SLOVENIAN DANCE VANDA POLKA 30
2. PO JEZERU KOLO 35
3. BARČICA MLADI KAPETANE 30
4. OHIO VALLEY SYLVIA POLKA 35
5. TAM NA VRTHI GREDI MARIBOR WALTZ 35
6. SPVAJ MILKA MOJA ORPHAN WALTZ 35
7. DEKLE NA VRTU OJ, MARIČKA, PEGLAJ 35
8. ŽIDANA MARELA (polka) VESELI BRATCI (mazurka) 35
SPVAJ MILKA MOJA ORPHAN WALTZ 35e
DEKLE NA VRTU OJ, MARIČKA, PEGLAJ 35e
ŽIDANA MARELA (polka) VESELI BRATCI (mazurka) 35e
IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:
Ameriška slovenska tira, (Holmar) 50
Orlovske himne (Vodopivec) 50
Slovenski zbori, 22 mešanici in moških zborov (Karl Adamič) 75
Trije mešani zbori (Glasbena Matice) 30
V pepelnici noči, kantata za solo, zbor in orkester, (Sattner) 50
Mladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič) 60
Dve pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo 20
Naši himni, dvoglasno 25
Gorski odmevi, (Laharnar), II. zvezek, moški zbori 30
ZA TAMBURICE: NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpuri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Mar ko Bajuk 75
Slovenske narodne pesmi za tamburški zbor (Bajuk) 75
Bon šel na planince, (Bajuk), podpuri 50
ZA CITRE: Poduk za citre, — 4 zvezki — (Koželj) 2.—
ZA KLAVIR: Buri pridejo. — Korčulca — 30
Josip Pavčič: NAROD POJE (za mlade pianiste) 84 slovenskih narodnih pesmi za klavir in z besedilom \$1.30
PESMARICA GLASHENE MATICE 103 moški zbori, uredil A. Čerin \$1.85
Slovenske narodne pesmi, Janko Žirovnik 1. zvezek, 123 pesmi za moški ali ženski zbor 1.25
II. zvezek, 77 pesmi za moški in mešani zbor 1.25
100 narodnih pesmi za moški in mešani zbor, Emil Adamič ..... 1.—
FANTJE NA VASI, 18 narodnih za moški zbor, Ciril Pregelj.. 50

Moški zbori

- OSKAR DEV: Barčica; Oj, moj šocel je šov; Kam ml, fantje, drev v vas pojdemo 20
OSKAR DEV: Srečno, ljubeča moja; Ko ptičica na tuje gre; Šoč! Moj očka 'ma konjička dva; Dobiv sem psemee; Slovo; Je vplnila luč 40
EMIL ADAMIČ: Modra devolka (belokranjska) 20
Vso noč pri potoci 20
Jurjeva 25
Hodi Micka domo; Kaj druga-ga hočem; Zdravica 20
VASILIJ MIRK in A. GROBMING: Vetrč; Pe gradni 30
FERDO JUVANEČ: Zjutraj 20
Slovanska 20
PETER JEREB: Pelin rož; VASILIJ MIRK: Podoknica 20
ZORKO PRELOVEC: Ko so fantje proti vasi šli 20
Le enkrat še 20
Slava delu 20
HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potrkan ples 35

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Francoske bojne ladje v Sredozemskem morju, predno je bilo podpisano premirje z Nemčijo. — Večino teh ladij so Angleži zapolnili, ostale pa potopili, da ne bi padle v nemške roke.

SKRIVNOSTNI • STUDENEC

Roman: Spisal P. Keller. — Poslovenil I. D.

28

Bil je meglen večer, ko sem šel proti vasi. Med potjo sem srečal kmeta Medena. Ni me poznal; videl sem, da se me boji. Imel bi pač vzroka dovolj, da bi se me bal. Ali ni bil on tisti, ki je na plesni večer strgal z mene, ki sem se pravkar vrnil z vojne, obleko čisti in mi jo ko umazano cunjno vrzel pod noge? Javno, pred domačini, za katere sem se boril in krvavel! O, niso bile lepe misli, ki sem jih gojil do Medena, ko sem hodil proti domu, odkoder sem bil pregnan. V deželi vročokrvnih Braziljancev bi tak sovražnik ne bil ostal živ ponoči na cesti, v megleni, hladni domovini pa je odšel zdrav domov. Pustil sem ga. Naekrat nisem čutil nobene prave moči v sebi. In tako sem stopil v Blažunovo kočino.

Saj veste, da je čeljustač. Toda ni neumen. Prebiral je po mojem izpremenjenem obrazu in ravno toliko, da me ni spoznal. Ko sem ga s tesnobo v srcu vprašal, če Bogatčevka še živi, mi je potrdil, da živi še, in tedaj se mi je odvalil kamen od srca. Tudi o nadgozdarjevi hčeri sem vse izvedel.

Šel sem nato iz gostilne proti vasi, ker sem vedel, da bo gledal Blažun za menoj; nato pa sem zavil po hribu in prišel do mlina. Mesece je bil razgaln meglene oblake in videl sem pred seboj v dolini vas, ki je bila nekdoč moj dom. Oh, kje je bila tedaj Brazilija? Kako neskončno je bila majhna ta velikanska dežela Brazilija in kako malo mi je je bilo mar! Vse, kar sem še vedel o svetu in pokrajini, je bila ta mala domača vas. In glejte, v to domačo vas nisem smel.

Sedel sem pri mlinu. Ko sem zagledal v dolini očetovalo hišo, kar naekrat sem bil bolan. Doma v hiši je bila luč. Hotel sem planiti kvišku in hiteti doli, pa se nisem mogel vzdigniti. Sedel sem s hrbtom naslonjen na mlin, kakor človek, ki ima veliko življenskih moči več v sebi. Strašno mi je bilo, ko sem zopet zagledal Colnarjevo hišo, kjer se nahaja tisti prekleti studenec. Okrog starega cerkvenega stolpa je predel mesece svoje oleščice obleko. Tam, v njegovem vznožju je ležala moja sestra Katrica.

Doma v hiši je ugasišla luč. Sedaj je mati odšla spat. Nisem mogel več sedeti. Skočil sem po koncu in začel teči, pa ne morda proti materini hiši, ne, proč, proč, ne da bi se ozrl, čez polja do kolodvora. Po najkrajši poti sem se peljal do Hamburga. Že sem stal v pisarni za potnike, da bi si kupil vozni listek, v Brazilijo, tedaj pa mi je postalo tako slabo, da sem omahovaje odšel na cesto. V hotelu sem se zavedel, da ne morem odpotovati, predno ne bom videl svoje matere, da ne morem vnovič kar tako pobegniti od doma. Peljal sem se nazaj do glavnega našega mesta.

Un sedaj prihajam s prošnjo, dragi gospod učitelj. Ali boste tako prijazni, da mi pripeljete mojo mater semkaj! Blažun mi je povedal, da ste še krepki in zdravi. In ker ste upokojeni, imate čas. Trošek za pot vam prilagam v tem pismu. Ali mi boste pripeljali mater? Domov ne morem priti več. Če mislite, da bi bila za mojo mater ta pot predolga in da bi ji hrušč in trušč velikega mesta škodovala, potem pa določite vi — prosim, — mirnejši kraj. Čakal bom, da pridete z materjo, roka pa ne stavljam nobenega. Andrej Bogatec.”

ZAVEZNIKA.

Propali Jeras so je bil sešel s črnim Jernejem v Blažunovi kočini. Prišel je iz zapore. Tihotapstva mu niso mogli dokazati, ker ni imel pri sebi sumljivih blaga. Za to, da je streljal na obmejne stražnike, so mu prisodili prav mило kazen. Tako je prav kmalu zopet prišel na beli dan.

“Ali nisi bil najprej v bojnišnici?” je vprašal Blažun. “Seveda. Saj so me napol mrtvega odnesli od tam. Kroglja, ki me je zadela, je bila dobro merjena. Toda trdijo živ maček sem. Že čez deset tednov so mi rekli, da sem zdrav; nato pa so me poslali v dodatno zdravljenje v zapor.”

“Slišiš,” je rekel Blažun, “tukaj so potem marsikaj govoričili, da si ti, potem ko si padel v tistem boju, nekaj stokal o Medenu in studencu.”

Jeras je zarečal: “Kaj jaz vem? O tem, kar blebetaš, ko si ustrelen, ne veš pozneje nič več. Kaj pa je meni mar tisti studenec? Nič! Veliko več mi je mar Meden.”

“Govorica je med ljudmi; mnogo jih misli sedaj, da je Colnar, ki sedi v ječi, nedolžen, in da ima Meden Katrico na vesti.”

“Čenče! Meden je velik malopridnež, toda tega nima na grbi. Jaz pa imam nekaj računov z njim. Mene je izdal. Nalašč me je bil poslal tedaj čez mejo, nato pa me je izdal obmejnimi stražnikom. Vedel je, da se ne izteče dobro. Rešiti se me je hotel. Za vedno. Smrt mi je želel ta ničvrednež!”

Moral je imeti vzrok, da se te je hotel iznebiti. Ali ne živis na njegov račun? Zakaj pa ti daje denar? Ali za to, da si tihot?”

“Preklete! Sedaj imam že dosti. Ali za to zapijem tu tisto malo, kar sem zaslužil v zaporu, da bi tak star bistrovidec vse izlekel iz mene? Varuj se, Blažun, vsem izdajalcem bo šla trda za nohti!”

“Trda, res,” je rekel Jernej. “Tudi mene je Meden izdal. Tudi mene je hotel iznebiti. Preveč vem o njem! Tudi mene je naročil v past, kjer so prežali name obmejni stražniki. Jaz sem pa tudi res šel tja in se prepričal, da čakajo tam stražniki. Seveda me niso ovohali, toda prisluškovali sem njihovem pogovoru, pa sem si bil na jasnem. Šel sem naravnos k Medenu. Ustrašil se me je, ko me je zagledal, kajti mislil je, da sem že na oni strani meje, ki vodi v paradiz ali pa v pekel, meje, kjer moraš pokazati potni list svojega življenja in kjer ti obmejni stražniki pred večnostjo reko: na desno ali na levo. Misli je torej, da sem že dobro spravljn. In sedaj se je prestrašil! Rekel sem: tukaj sem, Meden. Pojdi gori, kamor si bil poslal mene. Vzemi žganja s seboj, kajti obmejnimi se bo zanohtalo od mraza. In varuj se me! Nato sem odšel!”

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Delavske vesti:

INDUSTRIJA ŽENSKIH OBLEK.

Prejšnji teden je bila na domu newyorškega gubernerja sklenjena značilna pogodba. Sestali so se namreč zastopniki štirih družb izdelovalcev ženskih oblek ter zastopniki International Ladies Garment Workers unije (AFL). Ustanovili so odbor, v katerem sta zastopani obe stranki in ki bo vzdrževal prijateljske odnose med delodajalci in delavci. Določeval bo plače in delavske pogoje in bo izdal program za preprečitev nepoštene konkurence neunijskih delavnic v New Yorku, New Jersey, Connecticut in Massachusetts, ki plačujejo delavcem nižje plače. Pogodba se tiče 35 tisoč izdelovalcev ženskih oblek.

50-URNI DELOVNI TEDEN.

Narodni industrijalni konferenčni urad priporoča, naj bo v vseh industrijah, ki izdelujejo naročila za vlado, uveden 50-urni delovni teden. Soglasno z Walsh-eyevo postavlo delajo sedaj delavci le po štirideset ur na teden. S tem ne bodo delavci izgubili nobene priborjene pravice, ker bo odredba veljavna le v slučajih krajnje potrebe.

Narodni industrijalni konferenčni urad zatrjuje, da v marsikateri industriji manjka izvežbanih delavcev, vsled česar naj bi bil ta nedostatek odpravljen s splošnim podaljšanjem delovnega tedna.

UNIJA NI ZADOVOLJNA Z RAZSODBO.

Unijski razvahači in delavci v mlekarah Sheffield Farm Milk Co., v Nem Yorku so sklenili piktetirati urad nepristranskega načelnika Arthura S. Meyera.

Meyer je namreč razsodil, da mora unija razvahačev mleka plačati kompaniji 10 tisoč dolarjev odškodnine, ker so njeni člani dne 14. februarja vprisozorili neupravičeno stavko.

Piktetiranje je bilo določeno v petek na posebni seji unije. Delavci ne nasprotujejo Meyeru samo zaradi odločitve, pač pa tudi zaradi nekaterih prejšnjih, ki jih je podal tekem svojega šestmesečnega uradovanja.

Meyer je razsodil, da mora unija plačati do 15. avgusta 10 tisoč dolarjev odškodnine, istočasno je pa priporočil kompaniji, naj se zadovolji z manjšo vsoto, da ne bo unija preveč prizadeta. Kompanija je vpoštevala ta njegov nasvet ter izjavlja, da je zadovoljna s 5 tisoč dolarji, pa še ta denar bo poklonila penzijskemu skladu.

Uniji se zdi to preveč in pravi, da se bo najprej posvetovala z D. J. Tobinom, predsednikom mednarodne bratovščine razvahačev in njenega izvršilnega odbora. (F. G. Hibbits, predsednik lokalna 584 je izjavil: “Doselej ni še noben nepristranski razsodnik imenovan od unije in delodajalca, naložil uniji globe. Ta zadeva ni važna samo za nas, pač pa za vse delavsko gibanje, vsled česar je najbolje, da se posvetujemo s predsednikom mednarodne bratovščine razvahačev. (Ko je neki član rekel, da bi bila unija tisoč odstotkov na boljšem brez nepristranskega načelnika, mu je odvrnil Hibbits: “Tega ne bom niti pritrldil, niti zanikal.”

IZDELOVANJE UMETNEGA GUMIJA.

Iz Buffalo, N. Y. poročajo, da bo B. F. Goodrich Co. zgradiła v Niagara Falls tovarno umetnega gumija, ki je znan pod imenom “koroseal”. Ta umetni gumij ima napram plinom in kislinam dosti večjo odpornost kot pa naravni gumij. Tovarna bo veljala 200

Vprašanja za registracijo ndržavljanov

Da olajšamo delo onim našim rojakom, ki si še niso pridobili ameriškega državljanstva, jim hočemo v naslednjem dati nekaj pojasnil:

27. avgusta se prične registracija vseh ndržavljanov v Združenih državah in se bo vršila do 26. decembra. Pri registraciji bo tudi moral vsakdo dati odtis svojih prstov.

Registrirati se mora vsak ndržavljan od 14 leta dalje. Za otroke izpod 14 let morajo

odgovarjati stariši ali njihovi varuhi. Kdor ni dobil državljanstva v Združenih državah, je tujee, pa če ima tudi prvi papir. Pravo državljanstvo se dobi samo z drugim državljanjskim papirjem.

Kdor se ne bi registriral v času od 27. avgusta do 26. decembra t. l., ga zadene globa \$1000 in zaporna kazen 6 mesecev. Ista kazen zadene tudi onega, ki bi na kako vprašanje napačno odgovoril.

Registracija je brezplačna

in nikomur ni treba ničesar plačati. Za registracijo so določeni poštni uradi.

Registracija ne bo nikomur škodovala, kajti vsi odgovodi bodo ostali strogo tajni v zapiskih. Predsednik Roosevelt je namreč tedaj, ko je podpisal tozadevno predlogo rekel, da vse tujee v Združenih državah varujejo tukajšnje postave, samo da so zvesti načelom ameriške demokracije.

Ko se bo ndržavljan regi-

striral, bo čez nekaj dni prej o tem potrdilo ali izkaznico. Po registraciji pa bo vsa ndržavljan moral v petih dne naznaniti naselniškemu uradu (Immigration and Naturalization Service, Department of Justice, Washington, D. C.) ako je premenil svoje stanvanje.

Da boste vedeli, kaj Vam pri registraciji treba odgovarjati in da se na to pripravite, navajamo v naslednjem vprašanja registracije.

Form AB-1

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE — IMMIGRATION AND NATURALIZATION SERVICE

SPECIMEN FORM — ALIEN REGISTRATION

All items must be answered by persons 14 years of age or older. For children under 14 years of age, only the items marked with a star (*) must be answered by the parent or guardian. All answers must be accurate and complete.

1. (A) My name is ..... (First name) (Middle name) (Last name)
  - * (B) I entered the United States under the name of .....
  - * (C) I have also been known by the following names ..... (Include maiden name if a married woman, professional names, nicknames and aliases)
2. (A) I live at ..... (Street address or rural route) (City) (County) (State)
  - * (B) My postoffice address is ..... (Postoffice) (State)
3. (A) I was born on ..... (Month) (Day) (Year)
  - * (B) I was born in (or near) ..... (City) (Province) (Country)
4. I am a citizen or subject of ..... (Country)
5. (A) I am a (check one): Male ..... Female .....
  - * (B) My marital status is (check one): Single ..... Married ..... Widowed ..... Divorced .....
  - * (C) My race is (check one): White ..... Negro ..... Japanese ..... Chinese ..... Other .....
6. I am — feet — inches in height, weight — pounds, have — hair and — eyes. (Color) (Color)
7. (A) I last arrived in the United States at ..... on ..... (Name of vessel, steamship company, or other means of transportation)
  - * (C) I came as a (check one): Passenger ..... Crew member ..... Stowaway ..... Other .....
  - * (D) I entered the United States as a (check one): Permanent resident ..... Visitor ..... Student ..... Treaty merchant ..... Seaman ..... Official of foreign government ..... Employee of a foreign government official ..... Other .....
  - * (E) I first arrived in the United States on ..... (Month) (Day) (Year)
8. (A) I have lived in the United States a total of ..... years.
  - * (B) I expect to remain in the United States ..... (permanently, or duration of stay).
9. (A) My usual occupation is .....
- (B) My present occupation is ..... whose address is ..... (Name) (Street address or rural route) (City) (State)
- And whose business is .....
10. I am, or have been within the last 5 years, or intend to be engaged in the following activities: In addition to other information, list memberships or activities in clubs, organizations, or societies .....
11. My military or naval service has been ..... from ..... to ..... (Country, branch of service) (Date) (Date)
12. * I—(have, have not) applied for first citizenship papers in the United States. Date of application ..... First citizenship papers received ..... (Date) (Number) (City) (State)
- Filed petition for naturalization ..... (Date) (City) (State)
13. * I have the following specified relatives living in the United States: Parent(s) ..... (None, or one, or both)
  - Husband or wife ..... (Yes or no). Children ..... (Number).
14. I—(have, have not) been arrested or indicted for, or convicted of any offense (or offenses). These offenses are: Nature of offense ..... Date of arrest ..... Place of arrest ..... Disposition of case .....
15. Within the past 5 years I—(have, have not)—been affiliated with or active in (a member of, official of, a worker for) organizations, devoted in whole or in part to influencing or furthering the political activities, public relations, or public policy of a foreign government. ....
- Additional information. Use the following space for additional information on any of the above items .....

POZOR . . . Take bodo tiskovine za registracijo. Tega vzorca pa ne objavljamo zato, da ga izpolnite in pošljete na re-

gistracijski urad, temveč zato, da morete pregledati vprašanja in na nje natančno odgovoriti. S to vprašalno polo-

pojdite na registracijski urad, ki bo v največ primerih v poštmem uradu, ter prepisite odgovore na listino, ki jo boste

dobili od uradnika. S tem b registracijsko opravilo olajšano in skrajšano.

tisoč dolarjev in v nji bo dobilo precejšnje število delavcev zaposlitev.

STAVKA V TOVARNI ALUMINIJA.

Tik ob kanadski meji je v mestu Massena, N. Y. velika tovarna za aluminij. Njeni delavci, ki pripadajo Massena Aluminium Workers uniji (AFL) so sklenili zastavkati, ker jim je kompanija objavila dva centa priboljšanja na uro, dočim oni zahtevajo 5 centov.

Če se tovarna ne premisli, bo izbruhnil štrajk še tekem tega tedna. Zastavkalo bo vsega skupaj 3300 delavcev.

DELO V LADJEDELNICAH.

V privatnih ladjedelnih, ki izvršujejo naročila za ameriško mornarico, bo kmalu pričelo

primanjkovati izvežbanih delavcev.

Mornariški tajnik Knox je o tem razpravjal s Sidneyem Hillmanom, članom obrambne komisije.

Hillman je odredil, da bodo iz notranjosti Združenih držav poslani v ladjedelnice nezaposleni, kateri so usposobljeni za tako delo.

POGODBA NEUSTAVNA.

Sodišče v Milwaukee, Wis. je proglašilo za neustavno pogodbo med vodstvom locala 111. United Electrical, Radio and Machine Workers (CIO) in unijskimi člani. Pogodba je določala, da morajo biti unijski prispevki točno plačani.

DAVKA NI PLAČAL.

V Chicagu je bilo zaseženo premoženje Michaela Cargoza

predsednika unije cestnih in konstrukcijskih delavcev. Sodišče ga je obdolžilo, da ni plačal leta 1937 in 1938 dohodniškega davka v znesku 241 tisoč dolarjev.

Pomanjkanje strokovno izvežbanih delavcev

Narodni industrijalni konferenčni urad poroča, da ameriški municijski industrij manjka strokovno izvežbanih delavcev. Ta ugotovitev temelji na izjavah vodilnih industrijalcev, ki prav dobro poznajo položaj.

Konferenčni urad je poslal vsem tovarnam vprašalne pole, in šestdeset odstotkov industrijalnih podjetij je odgovorilo, da je takoj, ko so do spela prva večja vojna naro-

čili, začelo primanjkovati izvežbanih delavcev.

Odkar je priseljevanje tak silno omejeno, ne prihajajo več rokodelci in izvedenci iz Anglije, Škotske, Nemčije, Švice, Švedske in drugih industrijalno visoko razvitih evropskih držav.

Ameriška mladina ni za mehanična dela prav posebno navdušena ter se raje posveča trgovskimi in pisarniškim poklicem.

Dobri mehaniki in mašinsti, ki so se pred dvajsetimi ali tridesetimi leti priselili iz Evrope, so že stari in precej opešani, če so sploh še pri življenju. Naraščaja ni oziroma ga je premallo, kar postaja za Ameriko čedalje usodnejšega pomena.